

30 let
slovenskega
muzeja – kako
naprej?
STR. 2
Sinčarge v
Somboteli
STR. 4

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 9. maja 2013 ☼ Leto XXIII, št. 19

Sakalovska folklorja je ob slovenskem prazniku nastopila v Šempasu

»Domovina je ljubezen«

Kulturno-prosvetno društvo krajevne skupnosti Šempas je v soboto 27. aprila organiziralo 7. srečanje zamejskih kulturnih društev z naslovom »Domovina je ljubezen«. S koncertom, kjer so poleg domačega pevskega zbora MePZ Lipa Šempas nastopale tudi slovenske skupine iz Avstrije, Hrvaške, Italije in Madžarske, so obeležili tudi državni praznik, dan upora proti okupatorju. Prireditev se je odvijala od 20. ure naprej v Kulturnem domu v Šempasu. Ob začetku programa je udeležence in občinstvo nagovoril novogoriški župan Matej Arčon z naslednjim razmišljanjem: »Nocojšnji večer je priložnost za združevanje. Odvija se pod pomenljivim imenom, Domovina je ljubezen. Lep in preprost stavek, ki pove veliko. Slovenci v viharju zgodovine smo znali previhirati viharje. Pravzaprav smo neke vrste fenomen, ker smo si naš obstoj zagotovili s kulturo in izjemno ljubeznijo do slovenskega jezika. To nas je istovetilo in plemenitilo in več kot očitno je, da je tako močno žarelo skozi generacije in generacije Slovencev, da smo danes tukaj. V letu 1991 nam je uspelo izboriti svojo državnost, 100-letni sen našega naroda. Danes se v vrtincu domače in svetovne gospodarske krize soočamo s težavami in izgubljenostjo, vse to pa še podpihujejo nekateri domači akterji, ki

Člani sakalovke folklorne skupine na vdru v Šempasu

Skupina pri izvöru réze Vipave

namenoma razdvajajo narod, in včasih se zdi, da brez kančka modrosti in celo brez ljubezni do domovine. Kajti vsak, ki vsaj malo ljubi svojo domovino, vanjo ne bi mogel vnašati semena razkola. Spoznajmo že enkrat, da sodimo skupaj in imamo le drug drugega in da bomo samo skupaj zmogli.

Po pozdravih so s kratkim prizorom nastopili učenci Osnovne šole Šempas. Sledila je folklorna skupina ZSM Sakalovci, ki je predstavila splet porabskih plesov. Nato so nastopile pevke zbora Prešernovke iz Šibenika. Slovenci iz Italije je zastopal član goriške gledališke skupine »Tik tak teater« Robert Cotič. Upodabljal je zidarja Feliceja, ki kljub vsakodnevni težavi kot zidar še vedno verjame v dobro narejeno delo in v svetlo prihodnost. Igralec je za to predstavo na letošnjem Srečanju gledaliških skupin Severne Primorske prejel nagrado za najboljšo glavno moško vlogo.

Predstavila se je tudi Instrumentalna skupina Kresnice z dvema Avsenikovima pesmima, Slovenija in Jokala bom. Iz Avstrije je na prireditvi nastopil Mešani pevski zbor iz Globasnice, ob koncu programa pa še domači mešani pevski zbor Lipa. Srečanje se je končalo s pogostitvijo in prijetnimi pogovori do poznega večera.

Nikoletta Vajda-Nagy

30 let slovenskega muzeja – kako naprej?

29. april 1983 – na ta dan so v Monoštru odprli Krajevnozgodovinski in narodnostni muzej. Ob stoti obletnici rojstva prvega prekmurskega poklicnega znanstvenika leta 1986 pa so ustanovo poimenovali po *Augustu Pavlu*. Skoraj trideset let po ustanovitvi inštitucije, osnovni fond katere predstav-

ogledni depo, v katerem so predmeti razvrščeni po tematskih skupinah. Osrednja razstava z naslovom »Slovenci v okolici Monoštra« je obiskovalcem 27 let prikazovala naselitev in značilnosti ljudske kulture Slovencev. »Predmeti Gašparjeve zbirke so bili razvrščeni po temah: živinoreja, poljedelstvo, stavbar-

bor porabskih mask na Ptuju, odmevna pa je bila tudi predstavitev tovarne kos ob stoti obletnici ustanovitve. Na koncu 90-ih let smo uspešno obudili dejavnost izdelave papirnatih cvetlic, medtem ko smo leta 2008 predstavili ruto in predpasnik kot obvezna oblačilna elementa Porabskih Slovencev« - je zaključila Marija Kozar Mukič in še dodala, da je prišlo 90 odstotkov obiskovalcev, ki so odkrivali »očem zakrito Porabje«, iz Slovenije.

Muzej je poimenovan po Augustu Pavlu tudi zato, ker je znanstvenik v Porabju raziskoval odprta ognjišča in lov na brinjevke. Na svojega očeta, na njegovo navezanost na Monošter se je spominjala hči *Judita Pavel*. Avgust Pavel je svoje izobraževanje na nižji gimnaziji začel v Monoštru, čeprav je bil takrat njegov madžarski besedni zaklad še precej skromen. Svojo pot je nadaljeval na gimnaziji v Sombotelu in nato na budimpeštanski Univerzi Pétra Pázmánya, kjer je zaradi ljubezni do slovenske materinščine

dejavnosti. Dopisovala sta si in pisala recenzije o delih drug drugega. Po besedah hčerke je začel prekmurski raziskovalec svoje zbiralske poti v pokrajini Órség zmeraj na monoštrski železniški postaji, kar še danes

ni dokumenti, ki so najbolj zanimivi za Monoštrčane« - je povedala gostiteljica Piroška Molnár in dodala: »Leta 2010 smo pri Domoznanskem klubu prišli do teh dokumentov. Listine smo skenirali, okoli

Marija Kozar, Judita Pavel in Veronika Simon (vnukinja A. Pavla) med branjem pesmi

lja zbirka osnovnošolskega ravnatelja slovenskega rodu *Karla Gašparja*, so v obnovljeni zgradbi proslavili okroglo obletnico delovanja.

Po krajši glasbeni točki *Szilárda Gyečeka* z Gornjega Senika je sedanja vodja muzeja in knjižnice *Piroška Molnár* pozdravila vse navzoče, med njimi generalnega konzula RS *Dušana Snoja*, župana mesta Monošter *Gáborja Huszárja*, mestnega notarja *dr. Zsolt Dancseca* in nekdanjega direktorja železnožupanijskih muzejev *dr. Zoltána Nagya*, sicer enega od osnivalcev in oblikovalcev muzeja.

Na začetku svojega slavnostnega nagovora se je dolgoletna sodelavka edinega slovenskega muzeja na Madžarskem etnologinja *Marija Kozar Mukič* poimensko zahvalila vsem sodelavcem muzejske ustanove v preteklih treh desetletjih. Predstavila je stalne razstave muzeja, med njimi izbor lončarskih predmetov iz jugozahodnega Prekodonavja, kjer so Madžari imeli tesne stike z okoliškimi Nemci in Slovenci. Razstava *dr. Zoltána Nagya* predstavlja »otok v lončarski obrti«. Leta 2009 so sodelavci muzeja s podporo madžarskega Ministrstva za šolstvo in kulturo v kletnih prostorih izoblikovali

stvo, prehrana, noša, šege in predelovanje lanu. Leta 2012 se je v okviru unijskega projekta odprla nova stalna razstava v pritličju muzeja z naslovom

'Življenje Slovencev v Porabju'« - je pojasnila avtorica stalnih razstav in o skupnem projektu z muzeji v Sombotelu, Murski Soboti in Lendavi še povedala: »Cilj projekta 'Doživetje prostora' je privrnanje dvojezičnih muzejskopedagoških delavnic za osnovnošolce, kjer se otroci s pomočjo predmetov spoznavaajo z jezikom in kulturo drug drugega.«

Novo stalno razstavo so prilagodili tematskim skupinam v učnih pripomočkih, nagrajeni projekt pa ponuja učenje dveh sosednjih knjižnih jezikov in dveh narečij. Ob treh stalnih razstavah so v muzeju v preteklih tridesetih letih postavili 20 občasnih razstav, nekatere v muzeju ali gledališču, spet druge pa drugod po Madžarskem in Sloveniji. »Ena pomembnejših razstav je bil iz-

Ob obletnici prihoda cistercijanov so postavili razstavo

študiral tudi slovanske jezike. Kasneje, leta 1914, sta se z ženo poročila prav v monoštrski cerkvi. *Judita Pavel* je spregovorila tudi o prijateljskih stikih *Augusta Pavla* s pisateljem *Ferencem Móro* iz Szegeda, po katerem je poimenovana knjižnica v Monoštru. Oba sta bila povezana z lokalnima knjižnicama, oba sta usmerjala tudi muzejske

Z leve nova direktorica Piroška Molnár in notar Zsolt Dancsec

posnemajo udeleženci spominskih pohodov ob cvetni nedelji. Ob koncu svojega spominjanja je *Judita Pavel* prebrala še dve pesmi, ki ju je njen oče napisal v Monoštru in Slovenski vesi.

Madžarski parlament je leta 2012 sprejel ukinitvev direktij županijskih muzejev, tako morajo vzdrževanje muzejev od 1. januarja 2013 zagotoviti mestne občine. Mestna občina Monošter je lokalni muzej združila s knjižnico pod imenom Knjižnica in muzej *Ferenca Móre*. O povezanosti slednjega z *Avgustom Pavlom* je spregovoril tudi župan mesta Monošter *Gábor Huszár*. Povedal je, da so bojzani o izginotju *Pavlovega* imena v povezavi z muzejem nepotrebne. Omenil je tudi pomembne letošnje obletnice v Monoštru (830 let prihoda cistercijanov) in vse povabil na Dan Monoštra, kjer bo prav tako poudarjena vloga redovnikov v življenju mesta.

Prav v zvezi s cistercijani so odprli razstavo v nadstropju muzeja, ki so jo postavili člani Domoznanskega kluba. Notar mesta Monošter *dr. Zsolt Dancsec* je povedal, da cistercijanov že 60 let ni v mestu, nekaj let pa se že ukvarjajo z njihovo vrnitvijo. Sicer ne fizično, temveč preko tega, da njihovim nekdanjim zgradbam vrnejo nekdanji sijaj. Prav v neki stranski zgradbi cerkve so odkrili tudi knjige, ki so danes na razstavi, je še poudaril notar.

»Na razstavi so predstavlje-

1500 knjig pa bomo vnesli v podatkovno bazo.« To delo pa je težavno zato, ker je večina knjig napisana v nemškem jeziku in v gotici.

Nova vodja knjižnice in muzeja, ki so ju združili na predlog pristojnega ministrstva, je o prihodnosti še povedala: »Muzej bo ohranil svoj slovenski, narodnostni značaj. Pripravljamo sporazum med Mestno občino Monošter, Zvezo Slovencev na Madžarskem, Državno slovensko samoupravo in Knjižnico in muzejem *Ferenca Móre*, da bi ohranili navezanost na domačo slovensko pokrajino in povezavo s partnerji iz Slovenije.« *Piroška Molnár* poudarja, da velikih sprememb ni pričakovati: »Gre za stalno razstavo in muzejskopedagoški program, ki ga je treba izvajati še pet let. Tako občina kakor knjižnica se bosta trudili, da bi bilo vzdrževanje čim bolj gladko.«

Novi lastniki bi radi povečali obiskanost, zato načrtujejo nove razstave Domoznanskega kluba. Obe ostali razstavi, lončarska in ogledni depo, ostajata nespremenjeni. Za konec pa še navedimo željo etnologinje *Marije Kozar*: »Upam, da se bo strokovno delo preteklih tridesetih let nadaljevalo v Muzeju *Augusta Pavla* in ostane še naprej muzej Slovencev na Madžarskem.«

-dm-

5. VSEZAMEJSKO UČITELJSKO SREČANJE LETOS V BAZOVICI

Od 18.-20. aprila je v Bazovici v Italiji (na s Slovenci poseljenem tržaškem zaledju) potekalo t. i. Vsezamejsko srečanje slovenskih učiteljev. Bilo je že peto po vrsti, saj je pobudo za prvo, na

izkušnje, spoznavamo delo drug drugega. Dragoceno in nenadomestljivo!

Letošnje srečanje so gostili Slovenci, živeči v Italiji, koordinatorica pa je bila pedagoška svetovalka za sloven-

Iz Porabja se mi je letos pridružila le Beáta Bajzek, učiteljica z gornjeseniške šole; škoda, da je za taka srečanja med porabskimi učitelji tako malo zanimanja... Za uvod nam je slovensko šolstvo v

učencev, ki prihajajo v šolo brez znanja slovenščine, a učitelji se trudijo zgolj in samo govoriti slovensko in s svojim zgledom k slovenskemu jeziku pritegniti učence. Če so dosledni, gre. S pomočjo nekdanjega kriškega učenca, sedaj študenta, smo si ogledali tudi zanimivo vas Križ, visoko nad morjem, s pogledom na Tržaški za-

Trstu, prvi v slovenščini, in slovenskih avtoric, ki sta nas po Trstu tudi vodili. (In govorili, med drugim, o znamenitih kavarnah in kavah, ki se prажijo tukaj, a nekako jima ni prišlo na misel, da bi nam dali 20 minut časa za kakšno degustacijo...) Le še skupno poslovilno kosilo v Bazovici nas je čakalo in srečanje se je zaključilo. Ob

Obiskovalci OŠ Križ smo si skupaj z učenci in učitelji ogledali znamenitosti vasi nad Tržaškim zalivom

OŠ Cirila Kosmača v Piranu, dala Alenka Kovšca, dolgoletna ravnateljica šole, bivša državna sekretarka na MŠŠ, in sedaj direktorica slovenskih CSOD, sodeloval pa je tudi dr. Boris Jesih, takratni in sedanjí državni sekretar na Uradu RS za Slovence v zamejstvu in po svetu. Prvi dve srečanja sta se – takrat še v skromni sestavi, a z veliko entuziazma in volje, odvijali na piranski šoli, tretje je bilo v Monoštru, četrto pa lani v Pliberku na avstrijskem Koroškem. Tudi po letošnjem ugotovljamo, da so taka srečanja, kjer smo skupaj predstavniki šolskega ministrstva, ki preko Zavoda RS za šolstvo ta srečanja tudi financira (prve tri je financiral Urad), svetovalke Zavoda RS za šolstvo za zamejsko področje, Veronika Pirnat, Andreja Duhovnik Antoni in avtorica tega zapisa, ter slovenski učitelji iz Avstrije, Italije, Madžarske in Hrvaške, pa učitelji s Primorske, pravzaprav izjemno pomembna. Prihajamo iz različnih sredin, izmenjujemo ideje in

sko šolstvo v Italiji Andreja Duhovnik Antoni. Srečanje se je odvijalo pretežno v Bazovici, zgodovinskem slovenskem kraju, streljaj

za obisk slovenske osnovne šole v Križu pri Trstu, kamor nas je popeljala vsestranska učiteljica Olga Tavčar. Na šoli so učenci od 1. do 4. razreda,

Sobotni sprehod po Trstu; (v ospredju, z leve) Andreja Duhovnik Antoni, pedagoška svetovalka za slovensko šolstvo v Italiji, koordinatorica seminarja, Marko Koprivc, podsekretar na MIZŠ, zadolžen za zamejstvo, in Matija Vilfan, direktor Urada za razvoj izobraževanja, ki deluje v sklopu šolskega ministrstva

od administrativne državne meje. Zbrali smo se v hotelu Lipa (kako simbolično – kot pred dvema letoma v Monoštru), pretežno stari znanci in prijatelji ter nekaj novih, svežih obrazov predvsem s Koroške. Njihova ekipa je bila letos najštevilčnejša, kar nas je zelo razveselilo.

skupaj 27. Po prisrčno zapestem pozdravu učencev in nagovoru ravnateljice smo šli v razrede. Odločila sem se za 3. razred, kjer so le 4 učenci. Slovenščina jim dobro teče, posebej dvema, tudi učiteljica je zelo prizadevna. In – vsi govorijo samo slovensko! Seveda imajo veliko

Simpatični tretješolci kriške šole (v obveznih šolskih uniformah) so po uri slovenščine z veseljem pozirali za naš časopis

liv. In vaščani so ponosni na svoje znamenite rojake, pesnika Miroslava Košuto, slikarja Alberta Sirka, katerega ime nosi kriška šola, in slavista Mirana Košuto, profesorja na tržaški univerzi. Dopoldan v Križu je bil gotovo najboljši del srečanja, saj so se popoldne vsebine predavanj preveč ponavljale. Prav tako smo pogrešali kakšen kulturni dogodek. Tretji dan se nam je najprej pridružila Alenka Kovšca, tokrat v vlogi direktorice Centrov šolskih in obšolskih dejavnosti, in nam podrobno predstavila zanimive novosti ponudbe centrov, ki so razporejeni po vsej Sloveniji (žal ni še nobenega v Prekmurju). Po predstavitvi smo se podali na kulturno-zgodovinski ogled Trsta, prav takšen in po istih poteh, kot smo jih pred leti na ekskurziji v sklopu seminarja za porabske učitelje prehodili skupaj z Marto Ivašič. *Kako lep je Trst* ima naslov obsežni vodnik po

koncu smo si tudi letos dali obljube, da moramo taka srečanja nadaljevati, saj so edina in edinstvena priložnost srečevanja narodnostnih učiteljev iz zamejstva in matične Slovenije. Za organizacijo naslednjega, 6. srečanja, sta se ponudili kolegi s Hrvaške, prizadevna učiteljica Vida in ravnateljica Irena, srečanje pa naj bi bilo prihodnje leto na Reki. Se že veselimo!

Tudi tokrat bom svoj zapis zaključila podobno kot lani: Gotovo bo zamejska pedagoška prizadevanja za ohranjanje slovenskega jezika in identitete morala še naprej aktivno podpirati in spodbujati matična država Slovenija. Moralno podporo sicer vedno imamo, po sestanku na Uradu vemo, da tudi njihovo, tudi finančna s strani šolskega ministrstva nekako gre. Velikokrat pa smo v zamejstvu – kljub neizmernemu trudu – premalo podprti in razumljeni...

Valerija Perger

OD SLOVENIJE...

Praznik dela – delavci niso blago

Ob 1. maju, prazniku dela, so predvsem sindikalne organizacije pripravile tradicionalna prvomajska druženja, marsikje pa tudi pohode v naravo. Predsednik Zveze svobodnih sindikatov Slovenije Dušan Semolič je na tradicionalnem kresovanju na Rožniku med drugim poudaril, da delavci niso blago. Na Javorovici nad Šentjernejem so ob prazniku dela počastili še dan upora proti okupatorju, obletnico vstopa Slovenije v EU in spomin na padle borce 4. bataljona Cankarjeve brigade. Slavnostni govornik na prireditvi je bil predsednik republike Borut Pahor, ki je položil tudi spominski venec padlim borcem.

Vedno večja proračunska luknja

Glede na ocene prihodkov in odhodkov letošnjega proračuna naj bi proračunski primanjkljaj v Sloveniji letos znašal 1,8 milijarde evrov oziroma 4,98 odstotka BDP-ja. Že sprejeti proračun sicer predvideva primanjkljaj milijardo evrov oziroma 2,8 odstotka BDP-ja oziroma 8,61 milijarde evrov prihodkov in 9,62 milijarde evrov odhodkov. Vlada ob tem ocenjuje, da bo proračun brez dodatnih ukrepov letos imel za 365 milijonov evrov manj davčnih prihodkov, medtem ko naj bi se v državno blagajno natekel predviden obseg nedavčnih prihodkov. Za plačilo obresti bo treba po zadnjih vladnih ocenah letos zagotoviti že 727,3 milijona evrov oz. dodatnih 28,5 milijona evrov, aprila pa je bilo za ta namen na voljo le še 668,8 milijona evrov. Denar bo po besedah vlade vzet drugim postavkam. V primeru izdaj npr. dolarskih obveznic pa vlada ocenjuje, da bo treba zagotoviti še dodatnih 70 milijonov oziroma skupaj 797,3 milijona evrov oz. 9,3 odstotka vseh načrtovanih prihodkov proračuna za letošnje leto.

Sinčarge v Somboteli

Dolenjesiniška slovenska samouprava je 20. aprila v Somboteu pripelala Sinčare, šteri so najger bili na Somboteu. V Somboteli tō živijo Slovenci, majo svojo samoupravo in društvo. Predsednica samouprave je Sinčarom nutpokazala tisti tau Sombotela, šteroga so eške nej vidli, pa je povezan s Slovenci tō. *Evropska kulturna paut svetoga Martina* se začinja

Sinčarge z Avgustom Pavlom

pri cerkvi svetoga Martina pa pela prejk Slovenije in Italije do Francije. Kejp o svetom Martini in kaudiši, šteroma je dau polonje svojga manglina imamo v Porabji v števanovskoj cerkvi. V Prekmurji in kauli Maribora je tō dosta cerkvá svetoga

takši, šteri so se na Gorenjom Siniki naraudili. Uni so poznali eške držino Szamosvölgyi (Sukič). Strina Marija iz te držine tō v Somboteli živijo. Njina sestra *Lujzika* je med drugo bojno v Prekmurji včila, gde se je spo-

Gabor Lazar se spomina, kak je bilau inda

Martina, gde so že Sinčarge tō ojdli. Po Somboteli tō pela edna paut svetoga Martina, po šteroj so se Sinčarge tō šetali in spoznali njegvo življenje. Edna takša postaja poti je pred Muzejem Savaria, gde je dosta gosí s kamna napravljeni. Tau spo-

znala s kiparjem (szobrász) *Ferijem Kúharjem*, šteroma je biu stric gospaud plebanoš *Janoš Kúhar*. Ranč takši kip (szobor) je naredo o Avgusti Pavli *Feri Kúhar* tō, depa tak, ka je un Pavla vüdo in pozno tō. Lujzika pa Feri nej-

mina na tau, ka se je Martin skriu med gosi, ka je nej sto pūšpek biti. *Gosi* so pa fejt kričale, pa ga je lüstvo najšlo in donk mogo pūšpek gratati.

Pred Muzejem Savaria je kip (szobor) *Avgusta Pavla* od 1986-oga leta, šteroga je napravo kipar (szobrász) *László Ács*, tak ka Pavla nikdar nej vüdo. Med Sinčari so bili

MINISTRICA TINA KOMEL SPREJELA SVETOVALKE ZA ZAMEJSKO ŠOLSTVO

Ministrica za Slovence v zamejstvu in po svetu Tina Komel je 23. aprila 2013 sprejela na delovni sestanek predstavnika Ministrstva RS za izobraževanje, znanost in šport, odgovorna za zamejsko šolstvo, Romana Grudna in Marka Koprivca,

ter pedagoške svetovalke Zavoda RS za šolstvo, ki skrbijo za področje šolstva Slovencev v Avstriji (Veronika Pirnat), Italiji (Andreja Duhovnik Antoni) in na Madžarskem (mag. Valerija Perger). Na pogovoru je sodeloval tudi državni sekretar Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Boris Jesih.

Svetovalke so predstavile svoja delovna področja in naloge v državah, kjer delujejo, v razgovoru pa je bilo poudarjeno, da delovanje vseh, ki s kakršnega koli vidika pomagamo slovenski skupnosti zunaj meja matične države ohranjati jezik, zavest in kulturo, mora biti usklajeno. Naše delo bo učinkovitejše, če bomo iskali sinergije in se medsebojno dopolnjevali pri delu, za katerega nas je pooblastila država Slovenija. Zato se iskreno veselimo nadaljnje sodelovanja.

Valerija Perger

sta se mogla oženiti, ka njega so odpelali, pa je v taborišči mladi mrau.

Sinčarge so tau tō zvödali, zakoj se sombotelsko društvo zove po Avgusti Pavli. Zvün toga, ka je un tō Slovenec biu, pa je v Somboteli živo kak gnešnji sombotelski Slovenci – zatok tō, ka je Madžarom nutpokazo slovensko kulturo, Slovencom pa madžarsko. Ka vse so sombotelski Slovenci delali v parminauči 15 lejtaj, o tome so leko čüli v pisarni samouprave v Kisfaludy 1. *Predstavniki dveje samouprav so se pogučavali o svoji problemaj, pa o tome, kak bi se tau leko rešüvalo.*

20. aprila je bilau v sombotelskom škanzeni Djürdjevo senje. Sinčarge so si pauleg toga in programa pogledni-

li *slovensko ižo* tō. Dijnata iža, štera je več kak stau lejt stala na Gorenjom Siniki, je že deset lejt v sombotelskom škanzeni. Zdaj je že rejsan sajava, ka v peči smo že večkrat pekli pa küjali. S Sinčari je prišo v Sombotel *Gabor Lazar* tō, šteroga tetica je živela v rami. V kmečnoj, sajavoj iži je nam pripovejdo, kak rad je odo k tetici. Kak žmano je bilau tisto, ka je tetica küjala pa pekla v peči. Rejsan je vse tak sajavo bilau, eške tetica je bila sajava po obrazi. Sinčarge so se vozili komaj stau kilometrov do Sombotela, v sajavoj iži srejni veukoga varaša pa so se dvejtstau lejt nazaj odpelali in spoznali, kak so inda svejta živeli naši starci v slovenski vesnicaj Porabja.

Marija Kozar

Pismo iz Sobote

Inspiracija pa virus(izacija)

Liblene moje, dragi moji, sprtolejt je dun spistila svoje perouti na mater Zemlo. Zemla je zdravo začnila dijati, davati gesti vse-mi živomi. V takšnom človek tō mora cvesti, biti vse bole takši krepek, zdrav kak gedro. Depa, nej! Vcejlak se je ovak napravilo, kak bi čakali. Tista duga, duga snejga puna zima je vse vküper zmejšala. Ka nemo pravo, ka zozvörčila. Ta eksplozija sunca pa topline nas je bole betežne napravila kak pa zdrave. Bar je tak eti kouli mene pa pri meni ranč tak. Ta bole kesna sprtolejt je gor zbidila, je gor zgonila nikše vsefele zmejšane viruse. Tak, ka zdaj polonje lidi, vrej z meuv, beteža, ojd kouli padarov, si kuman zdijavle, si puni tejlō z vrastvom, samo aj glava tak nebesko ne boli, vrouči smo tak, ka bi leko na naši trbūjaj djajca cvrli. Zdaj pa aj mi nekaj povej, kak leko človek v takšnom betegi, v takšnoj situaciji sploj dela? Kak? Vej pa brodti ne more ranč tak, kak nej ojditi, nej gesti pa nika drugo nej. Ge pa takšo volou mam delati, nebesko volou, depa, depa, depa . . .

Depa, té betek nikšnoj inspiraciji nut v mojo glavou ne pisti. Ne dopisti njoj nut stoupiti, ka bi leko samo tak malo delo. Ka bi nekšno Marijo delo, nej pa smo brodo, kak sam betežen gé. Tak si leko samo brodim od toga, ka vse bi škeu delati pa ne morem. Rad bi piso. Ja, depa, ka aj pišem. Od koga pa ka aj pišem, če pa je betek, té virus, dola stavo inspiracijo? Tak leko samo taležim pa se sam sebi smilim, kak sam betežen gé, kak sam bougi gé, pa nikšno delo nej. Moja žena je bila prva od mene betežna. Samo malo se je stepala pa brezi kakše velke brige v službo odšla. Doma je po tejm ležala pa vrastva gemala, depa, neje eden den nej doma ostanola. Po njenom smo mi moški vcejlak ovakši. Pravi, ka kuman čakamo, ka smo leko betežni, ka po tejm cejla držina mora kouli moškoga ojditi pa njemi dvoriti. Pa eške vej prajti, ka smo moški dosta bole betežni, kak pa smo za istino. Leko, ka istino ma. Pravim, ka leko! Ge pa po sebi vej, ka za mene tou ne vala. Če mi virus inspiracijo dola buje, če ne morem pisati, po tejm sam dun betežen gé. Gda sam njoj tou povedo, si je dun dala valati, ka je boukše ležati pa biti betežen pa čakati, aj beteg premine. Moja tašča Regina, trno čedna ženska, una od toga vcejka ovak brodi. Una pravi, ka betek samo manjaki gora vzemejo. Una je samo v zimi betežna, gda nega kakšoga velkoga dela. Mi, manjacke, tak una vej prajti, pa samo betežni ranč v tistom časi, gda se veliko delo začne v gredaj pa vsepovsedi koulakvrat. Bi njoj pravo, kak bi raj nika delao, kak pa betežau, depa, una toga ne bi škeła razmeti. Zakoj bi nej škeła razmeti? Zatoga volo, ka una vsigdar istino ma, una vse vej pa vse najbolje porazmej.

Depa, name eške vsigdar mantra ta moja zgüblena inspiracija. Gemlem vsefele vrastva, pigen sirupe, antibiotike, beteg neške vō iz mejne, inspiracija pa nej nut v mene. Če bi škeu kaj od politike pisati, ne vej, ka bi sploj leko na pamet prišlo. Če bi me mantralo od naše Sobote ka žmanoga vōnajti, bi si nika nej mogo vōzbroditi. Ranč tak nejmi ostanajo ekologija, astrologija, ekonomija, sociologija, vsikši socializem, komunizem pa kapitalizem, EU-izem pa sploj vsikši izem. Ne morem napisati, ka se v našoj krčmej godi, kak klajfajo naše moudre ženske pa sploj nika nej.

Ge sam sebi vōrvlem, kak mi vi dun vōrvlete, ka je vse tou istina gé. Tou, od betega pa inspiracije. Si leko broдите, kak bi bilou, če bi vsigdar betežen biu? Ja, po tejm bi vsikši teden piso od toga, kak nika pa sploj nika ne morem pisati. Ali pa bi vam vsikši teden ranč vcejlak gnako pismo pošilo v vaše pa naše novine. Po tejm bi si leko sto brodo, ka sam nej samo v tejlō betežen.

Postavljanje majpana v Andovci

Porabsko kulturno in turistično društvo Andovci zdaj že več lejt postavlja majpan 30. apriliša pri Porabski domačiji. Kak vsakšo

leto zdaj smo se tō s traktorom pelali po majpan, zato ka je fejt daleč kraj od nas tisto mesto, gde tak visiki djeliči rastejo. Mi, Andovčani eške tak po starom postavljamo mlaj, kak gnauksvejta se je tau delalo, zato ka mi niše mašine ne nūcamo, vse se z rokav delo. Dekle, ženske so okinčale vrejaj,

moški so ga pa tak brž gorpostavili, ka edni so ranč nej vidli postavljanja. Potejm smo ogenj zakürli pa špejk pekli, že pa nauč minaula, da je kmica gratala na dvorišči Porabske domačije.

K.H.

Gvüšno bi se nej samo eden najšo, ka bi pravo, ka sam betežen v glavej tō. Tou pa dun neškem. Po tejm bi moja tašča Regina, trno čedna ženska, bila vesela ta gor do neba. Zatoga volo zdaj dem nazaj ležat, vrastva gemat, samo aj beteg premine, samo aj inspiracija nazaj domou v mojo glavou pride.

Miki

... DO MADŽARSKE

Cigarete le v kioskih

Na podlagi zakona o kajenju, ki ga je madžarski parlament sprejel lani, se bodo prodajale cigarete od 1. julija le v kioskih, ki so na podlagi koncesijskega razpisa dobili pravico za prodajo tobaka in tobačnih izdelkov. Trenutno se prodajajo ti izdelki še na 44 tisočih mestih (trgovine, kioski, trafike, blagovnice, gostilne), s 1. junijem se bo število prodajnih mest znižalo na 6 tisoč. Pred kratkim je bilo objavljeno, kdo so tisti, ki jim je država dodelila koncesijske pogodbe za dvajset let na podlagi razpisa. Opozicija očita vladi, da je bila komisija za podeljevanje koncesij pristranska, kajti večino koncesij so dobili, tako socialisti in stranka LMP, člani vladajočih strank ali ljudje blizu teh strank. Na koncesijski razpis vlade je prispelo 15.000 prijav, o podelitvi koncesij je odločala komisija s 14 eksperti. Opozicija bi rada vedela, kdo so bili eksperti komisije, kajti nekateri menijo, da so bili parlamentarni poslanci vladnega Fidesz-a, ter zahteva tudi možnost vpogleda v natečaj. Zsolt Gyulai, direktor Nacionalne tobačne neprofitne delniške družbe, meni, da natečaji niso javni podatki, zato jih ne bodo objavili, kakor tudi ne imen ekspertov, da bi jih tako zaščitili pred napadi. Državni sekretar na uradu premiera János Lázár je izjavil, da je vlada vse opravila zakonito, če bi pa kdo vedel za primere, da so nekateri prišli nezakonito do koncesije, naj to prijavi pri organih pregona.

Da bi se bolje spoznali

Zveza Rákóczi je razpisala natečaj za podporo šolskih izletov v Karpatskem bazenu. Ciljna skupina so madžarski srednješolci, ki naj bi 4. junija, ki je na Madžarskem dan složnosti, obiskali svoje vrstnike v zamejstvu ali obratno. Na natečaj se lahko prijavi vse madžarske srednje šole, ne glede na to, če so v matici ali zamejstvu. Pogoj za uspešen natečaj je, da morajo imeti na ta dan skupni program s svojimi zamejskimi vrstniki in da morajo prečkati vsaj eno mejo. Zveza podpira potovanje enega avtobusa dijakov z 200 tisoč forintov.

Moramo võrvati

Robi Bajzek z Gorejnjoga Senika je tišlar, pa kak pravi, največša baja je tau, ka tau je njegov hobi tō. Dela je dosta, dapa zdaj že bola samo obnavljanje pa taša okna, dvera dela, štere drüge mere majo, kak se dajo küpti. V Bekavaroši žive v svojom rami z ženov pa z dvōma detetoma. Je predsednik cerkveni kotrig na Seniki, rad odi v krčmau, dapa nej zavolo piti, liki zato, ka tašoga reda se malo leko pogučava z lidami.

- Robi, tebe doma dobro poznajo vaščani, dapa mi drügi Porabci že nej tak fejš, pravo bi par rejči od sebe?

»Ge sem na Dolejnjom Seniki gorraso, v tistom tali, ka se tak zovē ka Tanya/Pristava, dapa tau je tū vküper skur z Bekavarašom, kak sem zdaj doma. Gda sem šaulo vōzopodo, te sem v Varaš üšo se tada le včit za tišlera.«

- Zaka si se ranč za tišlera včijo?

»Tau sam ne vejm povedati, sto sem biti zidar, malar pa te tak daleč, daleč, ka sem naslednje tišler grato. Moj oča je samo telko pravo, ka aj Baugvari, ka bi tašo se včijo, ka neškeš delati. Ge tak mislim, ka moj dejdek je tū tišler biu pa leko, ka sem kaj od njega erbo, zato sem tišler grato. Ge sem z lesaum pa z marov vsigdar rad delo, tau je name vse fejš brigalo, ka skrak bilau k naravi.«

- Gde si začno delati kak tišler?

Devetdesetšestoga leta v Varaši sem začno delati pri firmi Falco. Potejm sem po več fele pauti vse odo, pa te leta dvejgezerodrügoga sem sam začno doma delati, pa tau je eške gnesden tak.«

- Zaka si tū v Bekavaraši zido pa nej doma na Tanji?

»Moja žena je od tec doma, ge sem doma nej emo taši plac, kama bi leko zido, zato ka smo nej steli skrak pri poštiji biti. Od ženē stariške so nama dali te grünt, pa te tak sva devet-

desetdrügoga leta tū začnila zidati, devetdesetštrtoga leta sva se pa nutspakivala. Mela sva edno ižo, künjo, kopalnico pa WC, drügo pa potistim smotak pomalek delali, kak smo leko. Dosta je naprej bilau, ka

smo meli lejs pa vse tišlarsko delo sem sam leko napravo, ka je nej trbelo plačati.«

- Potejm sta se naraudila dva sina?

»Müva sva se tak ženila, ka vekši pojep je že z nami biu, menši se je pa devetdesetausmoga leta naraudo.«

- Kak je bilau, gda si dvejgezerodrügoga leta sam začno delati doma?

»Tau je tak bilau, ka eške prvin, gda sem doma biu, z očov sva vküper küpila en mašin, na šterom sem leko žago, vrto pa oblo tō. S tejm sem začno delati pa te tak pomalek, kak sem leko, sem vsigdar nika vcujküpo, gnauk eden mašin, gnauk drugi mašin, zato ka, Baugi hvala, delo sem emo. Cejlo zamanico sem vōnapravo za delavnico, gde eške gnesden delam.«

- Tau je dobro, ka doma delaš, nejmaš nikoga nej, sto bi ti zapovejdo, nej?

»Vejš, ka tau je eške üše, v fabriki osem vōr dojobrediš pa vse tam njaš, tū tašoga nega. Tū nega osem vōr, deset vōr, nej petka pa nej svetka, moraš biti ponižen do dela, sploj pa

te, če se z lidami spravlaš.«

- Vekši pojep je tō tišler?

»Najprvin sem tak mislo, ka bi s pojebom vküper delala, on je tō tišler, dapa tak je gé, ka dosta bi trbelo nama nutplačuvati, tak bi se pa nama že nej splačalo. Zdaj je tak, ka dela v Varaši pri Simoni pa eške plus se vči v Soproni na univerzi za lesnoga inženjera. Nej je bilau leko tašo delo sprajti njema, gde dopistijo, ka vsakši mejsec eden keden je nej tam, liki na univerzi. Gnesden je nej tak, kak gda sem si ge pri deli leko maturo spravo. Ge sem te daubo

dopust, pa so me eške tapistili, če sem zadvečerka delo, gnesden tau več niške ne gleda.«

- Kak tišler zaka si ti maturo delo?

»Zato, ka tak sem mislo, ka bi te leko malo više prišo tam v službi, dapa gda sem maturo napravo, te sem za sodaka odišo. Gda sem ge nazaj prišo, te je že tisti prejdjen taodišo, tak sem te ge austo tadala kak tišler. Potejm sem te tak mislo, ka nemo drügoma delo, bola doma baudem kak podjetnik. Hvala Baugi, delo mam, tak ka nej mi je žau, ka sem se tak odlaučo.«

- Ka maš največ za dela?

»Gda sem začno, te sem najbole künje mogo delati, zdaj bola taši pridejo, šteri se sé spakivajo pa njim te stare omare, okna pa tašo kaj trbej popravlati pa taše omare pa künje, ka je po meri. Ka je nej po meri, tisto ge ne morem za tiste peneze naprajti kak edna fabrika, štera vse avtomatizirano ma pa za volo tauga je falejša. Za volo tauga je zdaj že menje dela, dapa telko eške geste, ka enga človeka tadrži.«

- Šteri lejs se ti vidi najbole?

»Tau je gé, ka z vsakšim lesaum rad delam, ka je najfalejši lejs, tau je borovi, s tauga se dela največ. S šterim najmenje delam, pa meni je najlepši lejs, tau sta črešnja pa orej. Z oreja sem doma sebi gnauk eden sto delo pa zdaj mo edno künjo delo, tau je vse, telko sem delo z oreja te čas, ka delam. Tau je zato, ka sploj dragi lejs je pa tau si vsakši ne more dopistiti.«

- Cejli den sam delaš v delavnici, tau se ti ne vnauža?

»Tau nonstop ne moreš delati, zato ka te nauri grataš. Večkrat dojstanem, tagor dem gejš, žena domau pride, te kafej pijeva, kauli rama kaj malo delam, dapa delam, te cejli čas dé radio. Gda je vekši sin doma pa ma čas, ka se ma nej trbej včiti, te dojpride pa pomaga, te že tō baukše, zato ka sem nej sam.«

- Menši sin na klarineti špila, od koga je tau erbo, od oče ali od matere?

»Ge sem tō vsigdar na taum biu, ka bi rad igro, samo moje vüje so nej za tau gé. Ge sem pleso ranč tak kak vekši sin pa sem spejvo tō. Gda sem k sodakom odišo pa sem se oženo, te je tau tak na dvauje odišo. Žena prajla, ka ona nede spejvala, tak sem te ge tō ejnjo, tak sem mislo, ali obadva ali en nej.«

- Robi, če tak gledamo, ti si nej samo taši prausten tišlar, zato ka si predsednik crkveni kotrig.

»Ge sem na tau nikdar nej mislo, ka predsednik baudem crkveni kotrig. Moj stric, Izidor Bajzek, steri so meni pri zidani sploj dosta pomagali, so me večkrat nagučavali, aj baudem član crkveni kotrig, dapa ge sem od tauga ranč čüti nej sto. Dvejgezeropetoga leta so me tadale nagučavali že drügi tō, aj baudem, zato ka od tec tak nikoga nega. Te sem privolo pa sem pravo, dobro, če je že gnauk tak, te baudem. Dvejgezero šestoga leta sem

betežen grato pa, Baugi hvala, cejlak sem vōozdravo s tistoga. Te sem ge tak mislo, ka tau je eden znak biu zame, ka tau moram delati, dapa te so eške Gyōrvári Pišta bači bili prejdjni. Te je prišo nauvi škof, šteri je pravo, ka ponauviti trbej cejle kotrige. Tisti, šteri so že starejši, tam kauli sedemdeset lejt stari, tisti več ne morejo biti prejdjni, namesto nijj aj vsepovsedik mlajše vōodabarejo med seuv. Tak je tau bilau pri nas tō, tak se je te začnila naša kalvarija, zato ka niške nej sto biti prejdjen. Tam smo sejdli vejn dvej vōre, pa itak nikoga nej bilau, sto bi vzejo. Ge sem njim pravo, ka aj ne mislijo, ka zdaj sem nutstaupo pa ge baudem prejdjen. Biu je taši, šteri tau pravo, ka bola gorpovej, kak ka bi on vzejo. Gnauk samo župnik Feri Merkli nutpride pa pravi: ‚Drügo nega, tau funkcijo ti moraš vzeti.‘

Ge ga pitam, zaka ranč ge.

‚Zato, ka ti moraš vzeti, če škeš ali nej, je pravo. Ge tak mislim, on zato študiro psihologijo, pa tak vido, ka dober baudem za prejdnjoga. Tak so me te izvolili za predsednika cerkveni kotrig. Župnik mi pravo, naj dam valati, ka vse de šlau, dapa ge sem nej dau valati. Gda je Feri odišo, te sem ma zato telko pravo: ‚Ka si ti meni pravo, tau je tak istino gé.‘

Tau je tak, ka človek rejsan mora võrvati, zato ka Baug ti pomaga. Dosta delam, pa do tejsa mau sem eške vsigdar vse napravo, pa na cajt napravo, vō sem ozdravo z betega, tak ka tau mislim, ka boža rauka je pri meni gé. Sprvoga žena nej stejla, ka aj tau ge vmemem, vejn zato, ka ona tō nej znala, če sem sposoben na tau ali nej. Dapa leko povejm, ka zdaj me ona v tejm že podupluma pomaga, pa tau je velko delo, zato ka brezi tauga bi tau delo nej mogo tak taobredti.«

Karči Holec

STARI AUTO TAM ZA BAUTO

Za bauto že lejta pa lejta stogi eden stari auto. Niške ne vej, sto ga je tam njau. Ranč tak niške ne vej, kak dolgo je že tam gé. Eni pravijo, ka tresti lejt, drugi, ka dosta duže. Pa tou tó niške ne vej, kakši auto je tou. Vsikiš samo vej, ka je tou gé eden stari auto. Té stari auto pa eške kak dobro vej, kak je z njim gé.

Ménje

V svoji najboukši časaj je emo auto zar za bauto svoje ménje tó. Trbej prajti, ka ga zdaj tó ma. Depa, zdaj je tou nej lejpo ménje. Lidgé njemi pravijo vcejlak ovak, kak pa ga je vedo zvati Luigi, Lujzek, njegov prvi vert. Gnes njemi lúdtstvo pravi stari klump. Mlajši, ka po njem pa nut v njem skačejo, njemi gučijo ka sejdeno mlejko. Ja, nekak si je tak zbrodo pa vsigdar pravijo:

»Demo se špilat k sejdenomi mlejki!«

Depa naš Lujzek ga je vcejlak ovak zvau. Trbej pa prajti, ka nej od prvoga dneva, kak ga je küpo. Tou se je zgodilo ednoga lejpoga dneva, gda se je s svojim liblenim avtonom znouva najšo na poštiji. Kak je šegou emo, ga je prva zglanco, ka se je svejto, kak najbolje leko. Eške gumine njemi je skefo. Ja, tak kak si lidgé cipele vrejdzememo, gda kama demo koulakvrat. Pomalek ga je vó iz garaže odpelo pa vcejlak pomalek tadale. Pa dale po staroj šegi! Pomalek, pomalek, pomalek, samo aj se njemi nika ne zgodi. Tam nin že skur v centri varaša je za njim eden kilomejter dolgo kolona bila. Kak bi pa ovak bilou, vej pa je Luigi, Lujzek tak pomalek süko svoj volan. Ranč je že škeu dola stanoti pa poglednoti, zakoj zar za njim telko tütakajo, nisterni pa se zderajo nanga. Že je rejsan škeu dola stanoti, gda pred njega stoupi policaj. Stop! Lujzek je trno veseli biu, ka ga sreča. Eške nigdar je nej delo emo s policijo. Lepou pomalek auto na stran deje. Policaj k njemi pride pa njemi pokaže, aj okno gori odpre. Lujzek naredi, kak njemi je zapovejano. Že vesejlo dokumente v rokej drži, ka policaji pokaže, sto je gé. Policaj pa ga eden čas samo gleda.

»Tou gé vaš auto?« ga pita.

»Gvüšno, ka je moj gé! Že ga mam skur eno cejlo leto. Eške malo pa de emo rojsni den. Te mo ga znouva malo pelo koulakvrat,« njemi tumači naš Lujzek.

»Ne pravte,« se čüdiva plicaj. »Vi pa ste, od kejc ste gé?«

»Vej pa tam malo nazaj sam doma. Ge sam Lujzek, un pa je gé Moj mali vrag.«

Policaj eške bole debelo pogledne. Eške bole skrak njega stoupi pa glavou skur nad okno nut potisne.

»Ka za vraga mi gučite?«

»Nej, nej, nika vrazžoga vam neškem prajti. Samo pravim, ka je mojomi autoni ime Moj mali vrag ali pa bole na kratko povejdano Vrag. Tou je njegov ménje. Kak ma človek ménje, tak aj auto tó ma, ka nej?«

Tak njemi je Luigi, Lujzek veselo tumačo, policaj pa se je tadale vse bole pa vse bole škrabo za vüjo. Neje vedo, ka aj z njim dela. V vsejn tejm njemi je ranč nej dokumente pogledno. Gda je kolona odišla tadale, se je Lujzek tó odpelo. Policaj je gledou za njim pa se tadale škrabo, za Vragom pa se je že delala nouva kolona.

Tam doma ga je nin za dve vóri dau nazaj v garažo. Prva je posvjete dola zakapčno, ga je lepou pogledno:

»Na, te pa se zranja vidiva, ti Moj mali vrag eden!«

Miki Roš

PORABSKI UČENCI SO RECITIRALI SLOVENSKE PESMI

Seniške učenke v pričakovanju nastopa

Ker je prireditev tekmovalnega značaja - zmagovalci so na nek način vsi, ki so zbrali pogum in prišli na nastop, je žirija v vsaki skupini podelila po 3 nagrade. Med prvo- in drugošolci je bila najboljša *Sonja Bánfi (DOŠ Števanovci)*, na 2. mesto se je uvrstila *Eliza Nagy*, na 3. pa *Laura Németh (obe DOŠ Gornji Senik)*. Med tretje- in četrtošolci so na prvih treh mestih učenci OŠ Aranya Jánosa iz Monoštra: zmagovalec te kategorije je postal *Zalan Lang*, 2. mesto je osvojila *Dora Dospot*, 3. pa *Fanni Ivanovicz*.

Tradicionalno tekmovanje v recitiranju slovenskih pesmi, letos že četrtrič v organizaciji Šolske komisije Državne slovenske samouprave, se je odvijalo 29. aprila v knjižnici gornjeseniške dvojezične osnovne šole. Zbralo se je 29 recitatorjev od 1. do 6. razreda z gornjeseniške, števanovske in monoštrške osnovne šole, pogrešali (kot pri vseh slovenskih tekmovanjih) smo gimnazijce. Pravila tekmovanja so ostala enaka: 3 skupine (1.-2., 3.-4. in 5.-6. razred) so imele nalogo naučiti se po 1 pesem po izbiri komisije in

Komisija (z leve Martin Ropoš, predsednik DSS, Gyöngyi Bajzek, sekretarka ZSM, in mag. Valerija Perger, višja svetovalka za porabsko šolstvo) v barvah slovenske zastave

Samuel Bekó je natopil zunaj konkurence, ob njem sošolca Júlia Nagy in zmagovalec v drugi skupini Zalan Lang

Četrtošolec *Samuel Bekó* je nastopil zunaj konkurence in dobil posebno nagrado. V 3. skupini, kjer so tekmovali peto- in šestošolci, je bilo le 6 udeležencev. Žirija je 1. mesto prisodila *Aleksandri Hajba (DOŠ Gornji Senik)*, 2. mesto je dosegla *Laura Bedi (DOŠ Števanovci)*, 3. mesto pa *Vivian Manga (DOŠ Gornji Senik)*. Zmagovalcem, njihovim mentorjem in vsem sodelujočim iskreno čestitamo!

VALERIJA

I po lastni ali učiteljevi izbiri. Kot vsakič so tudi letos prevladovala pesmi najbolj znanih slovenskih pesnikov otroške poezije, Otona Župančiča, Miroslava Košute, Kajetana Koviča, Svetlane Makarovič in Andreja Rozmana Roze. Učenci so se na nastopih trudili po lastnih (in mentorjevih) močeh, svoje je pri marsikom naredila tudi trema. Lahko pa rečemo, da se kvaliteta recitiranja iz leta v leto izboljšuje, k temu je pripomoglo tudi sodelovanje učiteljice asistentke Metke v pripravah na nastop.

Po napornem nastopu se je prilegla okusna pica

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.15 MARTINA IN PTIČJE STRAŠILO, OTR. ODD., 10.25 BISERGORA: NAZAJ IN NAPREJ, LUTK. NAN., 10.40 POTUJOČI ŠKRAT, POUČNA NANIZANKA, 11.05 FIRBCOLOGI, ODDAJA ZA OTROKE, 11.30 MI ZNAMO: PRŠUT, RUKOLA, OLIVE, SIR, MELONA, 12.00 SVETO IN SVET, POGOVORNA ODDAJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 POGLEDI SLOVENIJE, AKTUALNO INFORMATIVNA ODDAJA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.50 ALEKS V VODI, RIS., 15.55 POLICAJ ČRT, RIS., 16.05 MLADI LEONARDO: POSMRтна MASKA, ANG. NAD., 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 DOBRA URA Z AKIJEM, 18.00 INFODROM, 18.05 MOJA SOBA: JERNEJA, 18.30 LEONARDO, RIS., 18.50 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 NA ZDRAVJE!, 21.30 NA LEPSJE, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 POLNOČNI KLUB, 0.15 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.25 INFOKANAL

PETEK, 10.05.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 INFODROM, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.00 DOBRA URA, 11.20 DOBRO JUTRO, 14.00 ČUDEŽNE GOSLICE: KONCERT FOLKLORNE SKUPINE TINE ROŽANČ, 14.50 NA OBISKU, 15.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, 15.50 OSMI DAN, 16.25 MOSTOVI – HIDAK, 16.55 ŽOGARIJA, 17.25 RAD IGRAM NOGOMET, 17.55 DENAR IN HITROST, DOK. ODD., 18.45 KNJIGA MENE BRIGA, 19.05 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 20.00 SKRIVNOSTI MUZEJSKIH ZAKLADOV, DOK. SER., 20.45 STARA NERGAČA: KVIZ, ANG. NAN., 21.15 RESTAVRACIJA RAW, IR. NAD., 22.10 MATILDA, AVSTRIJSKI FILM, 0.15 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.00 ZABAVNI INFOKANAL

SOBOTA, 11.05.2013, I. SPORED TVS

6.00 KULTURA, 6.10 ODMEVI, 7.00 RIBIČ PEPE, ODDAJA ZA GLUHONEME, 7.25 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM RDEČI TULIPAN, 7.35 RADOVEDNI TAČEK, POUČNA ODDAJA, 7.50 BIBA SE GIBA, RIS., 8.10 STUDIO KRIŠKRAŠ, 8.35 KULTURNI BRLOG, KULTURNE NOVIČKE ZA OTROKE 8.40 POČITNICE: V KAMPU, 8.45 DOMOVANJE: DOMOVANJE V BRINJU, 8.50 BINE: VETER, LUTK. NAN., 9.05 FIRBCOLOGI, ODDAJA ZA OTROKE, 9.30 BUKVOŽER, OTROŠKA ODDAJA, 9.35 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 10.20 INFODROM, 10.25 HIŠA EKSPERIMENTOV, ODDAJA ZA OTROKE, 10.45 V BOJU S ČASOM, NEMŠ, NAD., 11.15 POGUMNA CHRISKA, AM. FILM, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.20 TEDNIK, 14.15 PRAVA IDEJA!, 14.50 NA LEPSJE, 15.15 SLOVENSKI MAGAZIN, 15.50 NOETOVA BARKA, DOK. SER., 16.20 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 NA VRTU, 17.40 IRAN - POTOVANJE V GORGAN, DOK. ODD., 30 OZARE, 18.40 PRI SLOVNIH, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.05 DARILLO ZA ŽIVLJENJE - DOBRODELNI KONCERT, 21.30 POTNIKI, AM. FILM, 23.00 POROČILA, 23.35 SINOV ANARHIJE, AM. NAD., 0.15 OZARE, 0.25 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 1.15 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFOKANAL

SOBOTA, 11.05.2013, II. SPORED TVS

8.50 SKOZI ČAS, 9.30 POSEBNA PONUDBA, 10.20 POGLEDI SLOVENIJE, 11.40 SLOVENCI V ITALIJI, 12.40 PODOBA PODOBE: ETNOLOŠKA DEDIŠČINA, 13.10 OSMI DAN, 13.55 FORMULA 1: VELIKA NAGRADA ŠPANIJE, 15.05 ŠPORTNI IZZIV, 15.35 MIGAJ RAJE Z NAMI, 16.10 ŠTOS -30 LET Z DRAGANOM BULIČEM, 19.00 3 X EKSTREMNO, DOK. FELJTON, 19.25 POŽAR V PREDORU TROJANE, DOK. FILM, 19.55 NOGOMET - PRVA LIGA TELEKOM: MARIBOR : OLIMPIJA, 21.55 PESEM EVROVIZIJE 2013 - PREDSTAVITEV SKLADB, 23.55 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 0.25 NA LEPSJE, 0.55 ZABAVNI INFOKANAL

NEDELJA, 12.05.2013, I. SPORED TVS

7.00 ŽIV ŽAV, 10.20 DEDEK V MOJEM ŽEPU, AM. NAN., 10.45 PRISLUHNI MO TISI, 11.15 OZARE, 11.20 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.25 NA ZDRAVJE!, 15.10 NAJSREČNEJŠE DEKLE NA SVETU, ROMUNSKI FILM, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 GEORGES FEYDEAU: VESELE ZGODBE IZ ZAKONSKEGA ŽIVLJENJA - POKOJNA GOSPEJINA MAMA, HUM. NAN., 18.10 LEGENDE VELIKEGA IN MALEGA EKRANA, 18.40 NODI V DEŽELI IGRAC, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 KDO SI UPA NA VEČERJO?, 21.00 INTERVJU, POGOVORNA ODDAJA, 21.55 NA POTI: Z ŽELJKOM KOZINCEM, DOK. SER., 22.25 POROČILA, 23.00 LUTHER, ANG. NAD., 23.55 SLOVENSKI MAGAZIN, 0.20 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 1.10 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.40 INFOKANAL

NEDELJA, 12.05.2013, II. SPORED TVS

7.05 SKOZI ČAS, 7.45 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 8.15 SLOVENSKI MAGAZIN, 8.40 TURBULENCA, 9.20 GLASBENA MATINEJA, 9.20 POGLEJ...VA-SE, 45 LET FOLKLORNE SKUPINE EMONA, 10.10 ORKESTER AKADEMIEJE ZA GLASBO IN MARKO LETONJA, 12.00 ŽOGARIJA, 12.25 RAD IGRAM NOGOMET, 12.55 KOŠARKO ČUTIM, 13.50 FORMULA 1: VELIKA NAGRADA ŠPANIJE, PRENOS IZ BARCELONE, 15.50 NOGOMET - PRVA LIGA TELEKOM: MARIBOR: OLIMPIJA, 17.35 FORMULA 1: VELIKA NAGRADA ŠPANIJE, 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 MALI ŠIRNI SVET, ANG. NAD., 20.50 CITY FOLK - LJUDJE EVROPSKIH MEST: DAKA, 21.20 VELEPOSILANIK, DOK. ODD., 22.50 PESEM EVROVIZIJE 2013 - PREDSTAVITEV SKLADB, 23.55 LOV NA RACE, KRATKI DOK. FILM, 0.20 ZABAVNI INFOKANAL

PONEDELJEK, 13.05.2013, I. SPORED TVS

6.25 UTRIP, 6.40 ZRCALO TEDNA, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.15 RADOVEDNI TAČEK, POUČNA ODDAJA, 10.30 IZ POTPNE TORBE: HRANA, POUČNA ODDAJA, 10.50 NOČKO: J.W.GRIMM: PREBRISANO KMEČKO DEKLE, OTR. SER., 11.05 MEGABITI ENERGIJE, DOK. ODD., 11.25 POTEPANJA, ODDAJA ZA MLADE, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.35 POLNOČNI KLUB, 15.00 POROČILA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 FRAČIJI DOL, RIS., 16.05 STUDIO KRIŠKRAŠ, 16.30 KULTURNI BRLOG, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.35 FRANČEK, RIS., 18.45 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 TEDNIK, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 PISAVE, 23.35 KNJIGA MENE BRIGA,

23.55 SLOVENSKA JAZZ SCENA, 0.30 DUHOVNI UTRIP, 0.40 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.30 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.00 INFOKANAL

PONEDELJEK, 13.05.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 INFODROM, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.00 DOBRA URA Z AKIJEM, 11.20 DOBRO JUTRO, 14.15 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.15 NA LEPSJE, 15.45 INTERVJU, POGOVORNA ODDAJA, 16.35 SKRIVNOSTI MUZEJSKIH ZAKLADOV, DOK. SER., 17.25 DOBER DAN, KOROŠKA, 17.55 PRAVA IDEJA!, 18.20 TO BO MOJ POKLIC: NARAVOVARSTVENI TEHNIK IN EKOLOG, DOK. SER., 18.55 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.45 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 19.55 KOŠARKA - DRŽAVNO PRVENSTVO: FINALE (M), 21.40 IRENE HUSS II.: PREGANJANA PRIČA, ŠVED. NAD., 23.10 RAZRED ZASE: SPOLNA VZGOJA, 23.30 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.20 ZABAVNI INFOKANAL

***

TOREK, 14.05.2013, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 10.15 STUDIO KRIŠKRAŠ, 10.40 KULTURNI BRLOG, 10.45 RIBIČ PEPE, ODDAJA ZA GLUHONEME, 11.10 ALI ME POZNAŠ: JAZ SEM LISAJ, ODDAJA ZA GLUHONEME, 11.20 HIŠA EKSPERIMENTOV, ODDAJA ZA OTROKE, 11.40 POD KLOBUKOM, 12.15 PISAVE: PETER REZMAN, KRISTINA HOČEVAR, BORUT GOLOB, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 STUDIO CITY, 14.20 OBZORJA DUHA, ODDAJA ZA VERUJOČE, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.45 METKA IN ZVERNIKO ZVER, RIS., 15.55 DINKO POD KRINKO, RIS., 16.05 ELI IN FANI, RIS., 16.15 BINE: VETER, LUTK. NAN., 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.30 PUJSA PEPA, RIS., 18.35 SIMFONORIJE, RIS., 18.40 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 ODKRITO, AKTUALNA POGOVORNA ODDAJA, 21.00 MARK ZUCKERBERG - ZNOTRAJ FACEBOOKA, DOK. ODD., 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 23.55 INTERVJU, POGOVORNA ODDAJA, 0.25 POSEBNA PONUDBA, 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.00 INFOKANAL

TOREK, 14.05.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 INFODROM, 9.30 ZABAVNI INFOKANAL, 10.00 DOBRA URA, 11.20 DOBRO JUTRO, 13.30 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 14.30 NA POTI: Z ŽELJKOM KOZINCEM, DOK. SER., 15.00 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 15.30 GLASNIK, 16.00 DARILLO ZA ŽIVLJENJE - DOBRODELNI KONCERT, 17.25 MOSTOVI – HIDAK: POTEPANJA, 19.55 ŽREBANJE ASTRA, 20.00 HUGH LAURIE V DEŽELI BLUESA, GLASBENI DOKUMENTARNI FILM, 21.00 PESEM EVROVIZIJE 2013, 23.00 TRJE, NEMSKI FILM, 0.55 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.40 ZABAVNI INFOKANAL

***

SREDA, 15.05.2013, I. SPORED TVS

6.05 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, 10.15 BINE: VETER, LUTK. NAN., 10.40 ZLATKO ZAKLADKO: OB MITREJU, ODDAJA ZA OTROKE, 10.55 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 11.20 IMPRO TV: LUCIJA ČIROVIĆ IN BOŠTJAN NAPOTNIK, 12.00 MARK ZUCKERBERG - ZNOTRAJ FACEBOOKA, DOK. ODD., 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 TEDNIK, 14.25 GLOBUS, ZUNANJEPOLITIČNA ODDAJA, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.45 PUJSA PEPA, RIS., 15.50 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.40 NELI IN CEZAR, RIS., 18.50 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.05 FILM TEDNA: IN KAM GREMO ZDAJ?, FRANCOSKO-LIBANONSKI FILM, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 GLASBENI VEČER, 0.45 TURBULENCA, 1.15 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 2.05 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 2.30 INFOKANAL

SREDA, 15.05.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 INFODROM, 9.30 ZABAVNI INFOKANAL, 11.00 PROSLAVA OB DNEVU SLOVENSKE VOJSKE, 12.15 DOBRA URA, 13.35 DOBRO JUTRO, 14.45 GEORGES FEYDEAU: VESELE ZGODBE IZ ZAKONSKEGA ŽIVLJENJA, HUMORISTIČNA MNANIZANKA, 15.40 TO BO MOJ POKLIC, DOK. SER., 16.10 EVROPSKI MAGAZIN, 16.30 MOSTOVI – HIDAK, 17.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 17.25 NA VRTU, 17.55 KOŠARKA - DRŽAVNO PRVENSTVO: FINALE (M), 19.50 ŽREBANJE LOTA, 20.00 NOGOMET - EVROPSKA LIGA: FINALE, 23.00 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 23.35 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 0.20 ZABAVNI INFOKANAL

***

ČETRTEK, 16.05.2013, I. SPORED TVS

6.10 KULTURA, 6.15 ODMEVI, 7.00 DOBRO JUTRO, POROČILA, 10.10 ZVERINICE IZ REZIJE, LUTK. NAN., 10.45 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 11.30 MOJA SOBA: JERNEJA, 12.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 12.25 NA VRTU, 13.00 PRVI DNEVNIK, 13.30 ODKRITO, AKTUALNA POGOVORNA ODDAJA, 14.20 SLOVENSKI UTRINKI, 15.00 POROČILA, 15.10 MOSTOVI – HIDAK, 15.50 MEDO POPI IN PRIJATELJI, RIS., 15.55 ADI V VESOLJU, RIS., 16.00 MLADI ZNANSTVENIK JANKO, RIS., 16.10 FIRBCOLOGI, ODDAJA ZA OTROKE, 16.45 DOBRA URA, 17.00 POROČILA OB PETIH, 17.15 DOBRA URA, 18.00 INFODROM, 18.05 DOBRA URA, 18.35 EZOPOVO GLEDALIŠČE, RIS., 18.50 DOBRA URA, 19.00 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 20.00 POGLEDI SLOVENIJE, 21.30 PRAVA IDEJA!, 22.00 ODMEVI, VREME, KULTURA, ŠPORT, 23.05 OSMI DAN, 23.35 PANOPTIKUM, 0.30 UGRIZNI MO ZANOST, 0.45 DNEVNIK, SLOVENSKA KRONIKA, VREME, ŠPORT, 1.35 DNEVNIK SLOVENCEV V ITALIJI, 1.55 INFOKANAL

ČETRTEK, 16.05.2013, II. SPORED TVS

7.00 OTROŠKI PROGRAM: OPI, 7.00 OZI BU: PORTRET, 8.05 OTROŠKI INFOKANAL, 8.50 INFODROM, 9.00 ZABAVNI INFOKANAL, 10.20 DOBRA URA, 11.40 DOBRO JUTRO, 14.20 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 15.35 KDO SI UPA NA VEČERJO?, 16.40 EVROPSKI MAGAZIN, 17.00 SLOVENSKI VODNI KROG, DOK. NAN., 17.30 MOSTOVI – HIDAK, 18.00 IRAN - POTOVANJE V GORGAN, DOK. ODD., 19.00 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 19.50 ŽREBANJE DETELJICE, 20.00 RAZVEDRILNA ODDAJA, 21.00 PESEM EVROVIZIJE 2013, 23.00 STARŠI V MANJŠINI, ANG. NAN., 23.30 MARIA WERN: NEMI BOG, ŠVED. NAN., 0.55 TOČKA, GLASBENA ODDAJA, 1.45 ZABAVNI INFOKANAL

Na den Zemlje smo v Andovci vretino vöspucali

Člani Porabskoga kulturnoga in turističnoga društva Andovci smo si tak zmislili, ka tau leto na den Zemlje vöspucamo vretino žitka. Že dugo lejt se je nej nūcala ta voda pa zavolo tauga se je vretina začnila nikan inan vlejtči. Gnauk svejta je telko vodē bilau v njej, ka gda je süča bila, je cejli brejt ta odo po vodau. Za volo tauga smo cejlo vodau vözagrabli, vse, ka se je vküpnabra-

lo na dnejt, smo vöspucali pa eške eden mejter smo dolazvrtali. Za par vöjt je vretina že znauva tekla tak kak trbejt. Če te tam ta odli, pa te žedni, te se stavta pri vretini žitka pa si zagrabite friško mrzlo vodau.

K.H.

Muzej Avgusta Pavla je odprt od 3. aprila. Obiskovalce

pričakuje od torka do sobote od 11.00 do 15.00 ure. Skupine sprejemajo tudi zunaj delovnega časa, prijavite se lahko po

telefonu 94/554-128.

Vstopnina za odrasle: 600 forintov ali 2 evra, za dijake in upokojence: 300 forintov ali 1 evro.

Za šolske skupine prirejšajo tudi delavnice.

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Šukić

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA KLAR
Lendavska 1; 9000 Murska Sobotica; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Ministrstva za javno upravo in pravosodje (KIM) ter Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU15
1174 7068 2000 1357 0000 0000,
SWIFT koda: OTPVHUHB